

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ**

Кафедра паразитології та фармакології.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

“Паразитологія та інвазійні хвороби”

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	21 “ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА”
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	211“ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА”
РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	ДРУГИЙ (МАГІСТЕРСЬКИЙ)
КВАЛІФІКАЦІЯ	МАГІСТР З ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ

Робоча програма з дисципліни “Паразитологія та інвазійні хвороби”
для здобувачів вищої освіти галузі знань 21 «Ветеринарна медицина»,
спеціальність 211 «Ветеринарна медицина», другий (магістерський) рівень
вищої освіти

Розробники: Гончаренко В.П., канд. вет. наук, доцент; Антіпов А.А.,
канд. вет. наук, доцент; Соловійова Л.М., канд. вет. наук, доцент

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри паразитології та
фармакології, протокол № 1 від “09” серпня 2024 р.

Завідувач кафедри паразитології та фармакології, професор
 /Рубленко С.В./
“09” серпня 2024 р.

Гарант другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 211
“Ветеринарна медицина” (термін навчання 6 років), доктор вет. наук, професор,
академік НААНУ

 /Рубленко М.В./
“ ” _____ 2024 р.

Схвалено методичною комісією ФВМ Білоцерківського НАУ, галузь
знань – 21 “Ветеринарна медицина”, спеціальність – 211 “Ветеринарна
медицина”

Протокол № 1 від “14” серпня 2024 р.
Голова /Власенко С.А./

“14” серпня 2024 р.

Схвалено Вченою радою ФВМ Білоцерківського НАУ, галузь знань –
21 “Ветеринарна медицина”, спеціальність – 211 “Ветеринарна медицина”

Протокол № 1 від “15” серпня 2024 р.
Голова /Власенко С.А./

“15” серпня 2024 р.

ЗМІСТ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ	5
3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	5
4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПАРАЗИТОЛОГІЯ ТА ІНВАЗІЙНІ ХВОРОБИ»	7
5. СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ	10
6. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	13
6.1. Лекції	13
6.2. Практичні заняття	14
6.3. Самостійна робота	15
6.4. Індивідуальне навчально-дослідне завдання	16
7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ	17
8. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ	17
9. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ	17
10. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	18
11. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ	18
РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	19

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Згідно з навчальним планом на 2024–2025 навчальний рік, на вивчення дисципліни «паразитологія та інвазійні хвороби» для денної форми навчання виділено всього 210 академічних годин (7 кредитів ECTS), у т.ч. аудиторних – 104 години (лекції – 44, практичні заняття – 60), самостійна робота студентів – 106 годин.

Опис навчальної дисципліни за показниками та формами навчання наведено в таблиці:

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 7	Галузь знань: 21 – Ветеринарна медицина	Денна форма навчання
		Обов'язкова дисципліна
Кількість змістових модулів – 5	Спеціальність: 211 – Ветеринарна медицина	Рік підготовки: 4-й
		Семестр: 7, 8
Навчальна практика		
Курсова робота		
Вид контролю: іспит		
Тижневе навантаження: 7 семестр 4 2/2 8 семестр 3 1/2		

Структура дисципліни за видами занять:

Дисципліна	А	В	С	Д	Е	Ф	Г	Н
Паразитологія та інвазійні хвороби	44	10	114	42	-	-	-	210 (7 кредитів)

А: лекції; **В:** семінари; **С:** контрольоване самонавчання; **Д:** лабораторна та описова робота, **Е:** неклінічна робота на тваринах; **Ф:** клінічна робота на тваринах; **Г:** інші; **Н:** разом

Мета дисципліни – Основним завданням курсу є сформувати систему знань і навичок з організації науково обґрунтованої системи діагностичних та протипаразитарних заходів за паразитарних хвороб тварин, сучасних методів ветеринарно-санітарних обробок.

Набуття компетентностей з дисципліни студентами

№ СК за СВ О	Класифікація компетентностей за НРК	Знання	Уміння	Комунікація	Автономність та відповідальність
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності					
СК 8	Здатність планувати, організувати та реалізувати заходи лікування	Знати особливості біології та будови тваринних паразитів, збудників заразних хвороб, патогенез	Здатність застосовувати раціональну схему лікування хворої тварини, обираючи етіотропну, нозогенетичну,	Здійснювати контроль дотримання та виконання чинних нормативно-правових актів стосовно методів	Здійснювати контроль дотримання та виконання чинних нормативно-правових актів

	тварин різних класів і видів, хворих інвазійні хвороби;	хвороб, чинні нормативно-правові акти щодо методів боротьби з ними та способи фізіо-дієто-фармакотерапії.	замінну, симптоматичну, а також необхідності – і радикальну терапію хворої тварини. Здатність використовувати специфічні й симптоматичні фармацевтичні препарати та лікарські засоби для лікування тварин, хворих на заразні та незаразні хвороби	та заходів лікування тварин, хворих на незаразні, інфекційні та інвазійні хвороби	стосовно методів та заходів лікування тварин, хворих на незаразні, інфекційні та інвазійні хвороби
СК 12	Здатність розробляти та реалізовувати заходи, спрямовані на захист населення від хвороб, спільних для тварин і людей;	Знати закономірності розвитку епізоотичного процесу, етіології та патогенезу незаразних, інфекційних та інвазійних хвороб тварин. Враховувати характер проведення різних ветеринарних обробок, видів, вікові, породні та індивідуальні особливості тварин	Складати й аналізувати необхідні ветеринарні документи та проводити огляд тварин і підконтрольних тавантажів. Формувати концепцію проведення проти епізоотичних заходів, аналізувати ефективність проведення дезінфекції, дезінсекції, дератизації	Здатність аналізувати ефективність планових діагностичних досліджень специфічних та загальнопрофілактичних заходів, обґрунтовувати доцільність симптоматичного лікування тварин	Спроможність розробляти та брати відповідальність за впровадження системи заходів, спрямованих на захист населення від хвороб, спільних для тварин і людей
СК 13	Здатність розробляти стратегії профілактики інвазійних хвороб.	Знати закономірності розвитку епізоотичного процесу, етіологію патогенезу незаразних, інфекційних та інвазійних хвороб тварин і шляхи запобігання їм	Організовувати і проводити профілактичні обробки проти інфекційних та інвазійних хвороб, а також здійснювати диспансеризацію тварин з метою обґрунтованої профілактики хвороб та їх утримання якості	Здатність пояснювати потребу проведення планових профілактичних обробок проти інфекційних та інвазійних хвороб тварин з метою профілактики хвороб	Прогнозувати можливість розвитку епізоотичної ситуації, визначати пріоритетні дії та рушійних сил епізоотичного процесу за тієї ж іншої інфекційної та хвороби та

		та недопущення	і безпечної продукції	отримання якісної і безпечної продукції	встановлювати закономірності його розвитку; моделювати патологічні явища з використанням біологічних об'єктів та сучасного обладнання
--	--	----------------	-----------------------	---	---

2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «паразитологія та інвазійні хвороби» базується на знаннях таких дисциплін: «Хімія», «Ветеринарна клінічна біохімія», «Внутрішні хвороби тварин», «Ветеринарна мікробіологія», «Фармакологія та фармакотерапія», «Клінічна діагностика та діагностична візуалізація», «Патологічна анатомія та некропсія», «Акушерство, гінекологія та біотехнологія відтворення тварин з основами андрології», «Епізоотологія, інфекційні хвороби та профілактична медицина»

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Результати навчання з дисципліни «Паразитологія та інвазійні хвороби»	Студент повинен знати і уміти
ПРН 5 Установлювати зв'язок між клінічними проявами захворювання та результатами лабораторних досліджень.	РН 5.1. Установити зв'язок між клінічними проявами паразитарних та інвазійних хвороб та результатами лабораторних досліджень.
ПРН 7 Формулювати висновки щодо ефективності обраних методів і засобів утримання, годівлі та лікування тварин, профілактики заразних і незаразних хвороб, а також виробничих і технологічних процесів на підприємствах з утримання, розведення чи експлуатації тварин різних класів і видів.	РН 7.1. Знати санітарно-гігієнічні правила щодо способів утримання, годівлі, водопою та лікування тварин і вміти здійснювати контроль дотримання правил і норм щодо способів утримання, годівлі.
ПРН 8 Здійснювати моніторинг причин поширення хвороб різної етіології та біологічного забруднення довкілля відходами тваринництва, а також матеріалами та засобами ветеринарного призначення.	РН. 8.1. Уміти здійснювати моніторинг причин поширення паразитарних хвороб. РН. 8.2. Знати ризики від забруднення довкілля препаратами для лікування паразитарних хвороб.
ПРН 15 Знати правила зберігання різних фармацевтичних засобів та біо-препаратів, шляхів їх ентерального чи парентерального застосування, розуміти механізм їх дії, взаємодії та комплексної дії на організм тварин.	РН. 15.1. Знати правила зберігання фармацевтичних засобів для лікування паразитарних і інвазійних хвороб. РН. 15.2. Результати механізму дії препаратів для лікування паразитарних хвороб.

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

Змістовий модуль 1. Загальна паразитологія, трематодози, ларв альні цестодози

Тема 1. Визначення, зміст та об'єм ветеринарної паразитології. Походження і види паразитизму. Номенклатура інвазійних хвороб. Особливості патогенезу, діагностика, планування заходів боротьби за паразитарних хвороб.

Тема 2. Спеціальна діагностика гельмінтозів. Правила техніки безпеки. Гельмінтокопрологічні методи досліджень.

Тема 3. Спеціальні гельмінтологічні дослідження. Діагностична дегельмінтизація. Імунодіагностика гельмінтозів. Визначення ефективності протигельмінтозних заходів.

Тема 4. Підсумкове заняття з діагностики гельмінтозів.

Тема 5. Морфологічні та біологічні особливості трематод. Фасціольоз та парамфістомоз: діагностика, патогенез, лікування, профілактика.

Тема 6. Дикроцеліоз, еуритремоз, опісторхоз.

Тема 7. Трематодози птахів.

Тема 8. Підсумкове заняття з ветеринарної трематодології.

Тема 9. Загальна характеристика цестод: систематика, особливості морфології, біології. Цистіцеркози бовісний та целюлозний.

Тема 10. Вивчення цистіцеркозів тунікольного та пізіформного. Ценуроз церебральний. Ехінококоз.

Змістовий модуль 2. Імагінальні цестодози, аскаридатози, трихуратози.

Тема 1. Діагностика імагінальних цестодозів та заходи боротьби з ними.

Тема 2. Цестодози птахів.

Тема 3. Підсумкове заняття з цестодозів.

Тема 4. Біологічні та диференційні морфологічні особливості нематод, їх систематика. Особливості діагностики нематодозних захворювань. Аскаридатози.

Тема 5. Оксіуратози тварин (оксіуроз коней, пасалуроз кролів, гетеракоз курей).

Тема 6. Підсумкове заняття з аскаридатозів та оксіуратозів.

Тема 7. Трихоцефаліатози тварин. Трихуроз. Трихінельоз.

Змістовий модуль 3. Стронгілятози, спіруратози, філяріатози

Тема 1. Морфобіологічні особливості стронгілят. Стронгілятози органів дихання. Диктіокаульоз жуйних. Метастронгільоз свиней. Сингамоз птахів.

Тема 2. Стронгілятози травного каналу тварин.

Тема 3. Підсумкове заняття з трихоцефаліатозів та стронгілятозів.

Тема 4. Спіруратози тварин. Телязіоз. Спіруратози птахів: тетрамероз, стрептокарроз, ехінуріоз птахів.

Тема 5. Філяріатози тварин.

Тема 6. Рабдидатози.

Тема 7. Підсумкове заняття зі спіруратозів, філяріатозів та рабдидатозів.

Змістовий модуль 4. Акарозні та ентомозні інвазії тварин та боротьба з ними.

Тема 1. Морфобіологічні особливості членистоногих, методи їх визначення та постановки діагнозу на акарози і ентомози. Вивчення паразитиформних кліщів.

Тема 2. Акариформні кліщі. Псороптоз. Хоріоптоз. Отодектоз.

Тема 3. Саркоптоз. Нотоєдроз. Кнемідокоптоз.

Тема 4. Демодекоз.

Тема 5. Підсумкове заняття з акарозних інвазій.

Тема 6. Ововодні хвороби. Гіподермоз. Естроз та ринестроз. Гастрофільоз коней.

Тема 7. Мелофагоз. Сифункулятози. Інвазування тварин волосідами (малофагози) та блохами.

Тема 8. Кровосисні двокрилі комахи (гнус): гедзі, комарі, мошки, мокреці, москити. Зоофільні мухи та заходи боротьби з ними.

Тема 9. Підсумкове заняття з ентомозних інвазій.

Змістовий модуль 5. Ветеринарна протозоологія.

- Тема 1.** Піроплазмідози. Бабезіози. Тейлеріоз.
Тема 2. Кокцидіози тварин. Еймеріози.
Тема 3. Токсоплазмоз. Саркоцистоз. Криптоспоридіоз.
Тема 4. Саркомастигофорози. Трихомоноз. Гістомоноз та бореліоз птахів.
Тема 5. Аннаплазмоз жуйних. Балантидіоз та бореліоз свиней.
Тема 6. Підсумкове заняття з ветеринарної протозоології.

5. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		Лекції	Лабораторно-практичні	індивідуальні	Самостійна робота
Змістовий модуль 1. Загальна паразитологія, трематодози, ларв альні цестодози					
Тема 1. Визначення, зміст та об'єм ветеринарної паразитології. Походження і види паразитизму. Номенклатура інвазійних хвороб. Особливості патогенезу, діагностика, планування заходів боротьби за паразитарних хвороб.		2			62
Тема 2. Спеціальна діагностика гельмінтозів. Правила техніки безпеки. Гельмінтокопрологічні методи досліджень.			2		
Тема 3. Спеціальні гельмінтологічні дослідження. Діагностична дегельмінтизація. Імунодіагностика гельмінтозів. Визначення ефективності протигельмінтозних заходів.			2		
Тема 4. Підсумкове заняття з діагностики гельмінтозів.			2		
Тема 5. Морфологічні та біологічні особливості трематод. Фасціольоз та парамфістомоз: діагностика, патогенез, лікування, профілактика.		2	2		54
Тема 6. Дикроцеліоз, еуритремоз, опісторхоз.			2		
Тема 7. Трематодози птахів.			2		

Тема 8. Підсумкове заняття з ветеринарної трематодології.			2		
Тема 9. Загальна характеристика цестод: систематика, особливості морфології, біології. Цистіцеркози бовісний та целюлозний.		2	2		64
Тема 10. Вивчення цистіцеркозів тенуікольного та пізіформного. Ценуроз церебральний. Ехінококоз.			2		
Змістовий модуль 2. Імагінальні цестодози, аскаридатози та трихоцефалітози тварин.					
Тема 1. Діагностика імагінальних цестодозів та заходи боротьби з ними.		2	2		26
Тема 2. Цестодози птахів.			2		
Тема 3. Підсумкове заняття з цестодозів.			2		
Тема 4. Біологічні та диференційні морфологічні особливості нематод, їх систематика. Особливості діагностики нематодозних захворювань. Аскаридатози.		2	2		
Тема 5. Оксіуратози тварин (оксіуроз коней, пасалуроз кролів, гетеракоз курей).			2		
Тема 6. Підсумкове заняття з аскаридатозів та оксіуратозів.			2		
Змістовий модуль 3. Стронгілятози органів дихання, органів травлення жуйних, коней, свиней, рабдітатози, оксіуратози, спіруратози та філяріатози.					
Тема 1. Трихоцефалітози тварин. Трихуроз. Трихінельоз		2	2		12
Тема 2. Морфобіологічні особливості стронгілят. Стронгілятози органів дихання. Диктіокаульоз жуйних. Метастронгільоз свиней. Сингамоз птахів.		2	2		
Тема 3. Стронгілятози травного каналу тварин.			2		
Тема 4. Підсумкове заняття з			2		

трихоцефаліатозів та стронгіліатозів					
Тема 5. Спіруратози тварин. Телязіоз. Спіруратози птахів: тетрамероз, стрептокарроз, ехінуріоз птахів.		2	2		14
Тема 6. Рабдідатози.			2		
Тема 7. Філяріатози тварин.		2	2		
Тема 8. Підсумкове заняття зі спіруратозів, філяріатозів та рабдідатозів.			2		
Змістовий модуль 4. Акарозні інвазії тварин та боротьба з ними.					
Тема 1. Морфобіологічні особливості членистоногих, методи їх визначення та постановки діагнозу на акарози і ентомози. Вивчення паразитиформних кліщів.		2	2		16
Тема 2. Акариформні кліщі. Псороптоз. Хоріоптоз. Отодектоз.		2	2		
Тема 3. Саркоптоз. Нотоєдроз. Кнемідокоптоз.			2		
Тема 4. Демодекоз.			2		
Тема 5. Підсумкове заняття з акарозних інвазій.			2		
Тема 6. Ововодні хвороби. Гіподермоз. Естроз та ринестроз. Гастрофільоз коней.		2	2		10
Тема 7. Мелофагоз. Сифункулятози. Інвазування тварин волосідами (мелофагози) та блохами.		2	2		
Тема 8. Кровосисні двокрилі комахи (гнує): гедзі, комарі, мошки, мокреці, москїти. Зоофільні мухи та заходи боротьби з ними		2	2		
Тема 9. Підсумкове заняття з ентомозних інвазій.			2		
Змістовий модуль 5. Ветеринарна протозоологія.					
Тема 1. Піроплазмідози.		2	2		21

Бабезіози. Тейлеріоз.				
Тема 2. Кокцидіози тварин. Еймеріози.		2	2	
Тема 3. Токсоплазмоз. Саркоцистоз. Криптоспоридіоз.			2	
Тема 4. Саркомастигофорози. Трихомоноз. Гістомоноз та бореліоз птахів.		2	2	
Тема 5. Аннаплазмоз жуйних. Балантидіоз та бореліоз свиней.		2	2	
Тема 6. Еперитрозооноз.			2	
Тема 7. Підсумкове заняття з ветеринарної протозоології.			2	
Курсова робота				25

6. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Лекції

№ п/п	Назва теми	Год.
7 семестр		
Змістовний модуль 1		
1.	Визначення, зміст та об'єм ветеринарної паразитології. Походження і види паразитизму. Номенклатура інвазійних хвороб. Особливості патогенезу, діагностика, планування заходів боротьби за паразитарних хвороб.	2
2.	Загальна характеристика класу трематод. Фасціольоз, новітні методи діагностики та заходи боротьби	2
3.	Парамфістоматидоз дикроцеліоз, опісторхоз еуритремоз	2
4.	Загальна характеристика класу цестод. Ларвальні цестодози (цистицеркоз бовісний та целюлозний).	2
5.	Ценуроз церебральний, Ехінококоз гранульозний та мультилокулярний. Сучасні методи діагностики та боротьби з лавр вальними цестодозами.	2
Разом з змістовний модуль 1		10
Змістовний модуль 2		
6.	Імагінальні цестодози м'ясоїдних: теніїдоз, дипілідіоз, дифілоботріоз.	2
7.	Імагінальні цестодози жуйних: монієзіоз, тізанієзіоз, авітеліноз. Аноплоцефалідози коней	2
8.	Загальна характеристика нематод: систематика, особливості морфології, біології, аскарідат. Аскарроз свиней. Параскарроз коней.	2
9.	Неоаскарроз телят токсоскарроз та токсаскарроз м'ясоїдних, аскарідоз птахів.	2
10.	Трихуратози: трихінельоз тварин, трихуроз свиней і жуйних.	2
Разом з змістовний модуль 2		10
Змістовний модуль 3		
11.	Стронгілятози органів дихання: диктіокаульоз тварин, метастронгільоз свиней.	2

12	Стронгілятози органів травлення жуйних	2
13	Стронгілятози органів травлення коней та свиней	2
14	Спіруратози та рабдитатози. Стронгілоїдоз свиней, жуйних і коней. Телязіоз жуйних.	2
Разом з змістовий модуль 3		8
РАЗОМ		28 год.
8 семестр		
1	Філяріатози: онхоцеркоз, сетаріоз, дирофіляріоз сучасні методи діагностики	2
Змістовий модуль 4		
2	Арахнологія. Морфологія, біологія та основи систематики павукоподібних. Характеристика паразитиформних кліщів: особливості морфології, біології та систематика іксодових, аргасових та гамазоїдних кліщів. Методи ідентифікації та заходи боротьби.	2
3	Акариформні кліщі. Демодекоз.	2
4	Комахи – збудники ентомозів і переносники збудників заразних хвороб. Морфологія, біологія, систематика та поширення в Україні паразитичних комах. Оводові хвороби тварин.	2
5	Сифункулятози і малофагози тварин. Кровососки. Блохи.	2
Разом змістовий модуль 4		8
Змістовий модуль 5		
6	Загальні відомості про ветеринарну протозоологію. Піроплазмідози. Бабезіоз. Тейлеріоз.	4
7	Кокцидіози тварин. Еймеріоз. Токсоплазмоз. Саркоцистоз. Криптоспоридіоз. Сучасні підходи до діагностики та профілактики	2
Разом змістовий модуль 5		4
Разом		16

6.2. Практичні заняття

Практичні заняття з дисципліни «Паразитологія та інвазійні хвороби» включають семінари (В) і лабораторну та описову роботу (D). Частина практичних занять (у кількості 10 годин) проводяться в умовах виробництва із залученням представників роботодавців – фахівців ветеринарної медицини. Для підготовки до семінарів студенти знайомляться з основними поняттями та матеріалами за відповідною темою (під час лекцій, практичних занять, самостійної роботи); отримують групові або індивідуальні завдання, роздатковий матеріал – зразки (інструкції, моделі, шаблони) для підготовки презентацій, вивчають нормативно-правові акти, проводять пошуки в Інтернет (вебквести). Список інформаційних ресурсів, посилання на ресурси в Інтернет, адреси веб-сайтів, необхідних для виконання завдання за темою, надаються в електронному (на платформі Moodle) або паперовому вигляді.

№ з/п	Назва теми	Вид заняття (В, D, E, F)	Кількість Годин
7 семестр			
Змістовий модуль 1. Трематодами та ларвальні цестодози тварин.			
1	Академічна доброчесність. Вивчення правил біобезпеки. Спеціальна діагностика гельмінтозів. Вивчення методів зажиттєвої та посмертної	D	4

	діагностики гельмінтозів.		
2	Посмертана та зажиттєва діагностика гельмінтозів. Методи гельмінто-, ово- та ларвоскопії.	D	4
2	Вивчення будови трематод, особливості біології, систематика трематод. Фасціольоз: діагностика, патогенез, лікування, профілактика.	D	2
3	Вивчення парамфістоматозу, дикроцеліозу жуйних. Опісторхоз м'ясоїдних	D	2
4	Загальна характеристика цестод: систематика, особливості морфології, біології. Теніоз – цистицеркоз бовісний. Теніоз – цистицеркоз целюлозний. Вивчення імагінальних та личинок стадій гельмінтів, діагностика хвороб, особливості розвитку збудників, терапія та профілактика.	D	2
5	Вивчення ценурозу церебрального. Ехінококоз гранульозний та мультилокулярний Цистицеркоз тенуікольний: особливості будови імагінальної та ларвальної стадій гельмінтів. Діагностика, профілактика захворювань.	B	2
Змістовий модуль 2. Імагінальні цестодози, аскаридатози та трихоцефалітози тварин.			
6	Імагінальні цестодози м'ясоїдних: теніїдоз, дипілідіоз та дифілоботріоз.	D	2
7	Аноплоцефалітози жуйних: монієзіоз, тизанієзіоз. Аноплоцефалітози коней. Морфологічні ознаки збудників, цикл розвитку гельмінтів, діагностика, терапія та профілактика захворювань.	D	2
8	Особливості розвитку нематод. Вивчення аскарозу свиней, параскарозу коней: морфологічні особливості збудників, цикл розвитку, діагностика, терапія та профілактика захворювань.	D	2
9	Вивчення токсокарозу та токсаскарозу м'ясоїдних і аскаридіозу курей.	D	2
10	Трихуратози тварин: трихінельоз, трихуроз. Збудники захворювань, особливості морфології та біології, сучасні методи діагностики, профілактика.	B	2
Змістовий модуль 3. Стронгілятози органів дихання, органів травлення жуйних, коней, свиней, рабдитатози, оксіуратози, спіруратози та філяріатози.			
11	Стронгілятози органів дихання: диктіокаульоз тварин, метастронгільоз свиней.	D	2
Всього годин			28
8 семестр			
13	Стронгілятози органів травлення коней. Олуланоз свиней.	D	2
14	Філяріатози тварин: сетаріоз великої рогатої худоби та коней, диروفіляріоз м'ясоїдних.	D	2
16	Рабдитатози та спіруратози: стронгілоїдоз свиней, жуйних та коней, телязіоз жжуйних.	B	2
Змістовий модуль 4. Акарологія, інсектологія			
1	Морфобіологічні особливості членистоногих, методи їх визначення та постановки діагнозу на акарози і	D	2

	ентомози. Вивчення паразитиформних кліщів.		
2	Акариформні кліщі. Псороптоз. Хоріоптоз. Отодектоз.	D	2
3	Саркоптоз. Нотоедроз. Демодекоз.	D	2
6	Загальна характеристика класу комах. Оводові хвороби. Гіподермоз..	D	2
	Гастрофільоз коней, рінестроз овець	D	2
7	Мелофагоз. Сифункулятози. Інвазування тварин волосоїдами (мелофагози) та блохами.	D	4
Змістовий модуль 5. Протозоози			
10	Піроплазмідози: Бабезіоз, тейлеріоз.	D	4
11	Еймеріоз тварин.	D	4
12	Токсоплазмоз. Саркоцистоз. Криптоспоридіоз.	D	2
Всього годин			32

6.3. Самостійна робота (С)

Самостійна робота спрямована на більш глибоке вивчення студентами програмного матеріалу за окремими змістовими модулями і темами дисципліни, які не включені в повному обсязі до тематики лекційного курсу та практичних занять.

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1	Загальна паразитологія: Комплексний підхід за діагностики гельмінтозів. Оцінка ефективності антигельмінтних обробок тварин та дезінвазії об'єктів довкілля.	12
2	Трематодози та боротьба з ними: Характеристика трематодоцидних препаратів, їх застосування. Патогенетична терапія за трематодозів.	14
3	Цестодологія: Сучасні методи діагностики та лікування тварин за цестодозів (ларвальних та імагінальних). Цестодоцидні препарати, їх характеристика та застосування тваринам. Співпраця медиків ветеринарної та гуманної медицини щодо боротьби з цестодозами-зоонозами.	12
4	Аскаридатози. Оксіуратози: Феномен мігруючих личинок за аскаридатозних інвазій. Етіотропна та патогенетична терапія за аскаридатозів і оксіуратозів.	12
5	Трихоцефалітози. Стронгілятози: Новітні методи діагностики трихінельозу та сучасні підходи в системі боротьби з трихінельозною інвазією. Етіотропна-патогенетична терапія тварин за стронгілятозів. Пасовищна профілактика нематодозів. Сучасні дезінвазуючі засоби.	10
6	Спіруратози. Філяріатози. Рабдитадози: Засоби антигельмінтної та патогенетичної терапії, сучасні методи діагностики та боротьби за спіруратозів, філяріатозів і рабдитадозів.	10
7	Акарозні інвазії тварин та боротьба з ними: Комплексний підхід за діагностики акарозних інвазій. Оцінка ефективності заходів боротьби з паразитичними кліщами	12
8	Ентомозні інвазії тварин: Сучасні препарати, що використовуються за ентомозних інвазій. Співпраця фахівців ветеринарної та гуманної медицини щодо боротьби з паразитичними членистоногими.	12

9	Ветеринарна протозоологія: Характеристика препаратів, які використовують для боротьби з протозоозними інвазіями. Оцінка ефективності заходів боротьби з останніми. Патогенетична терапія за протозоозів.	12
	Разом	106

6.4. ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНЕ ЗАВДАННЯ

Історія хвороби виконується кожним студентом за індивідуально отриманим завданням на завершальному етапі підготовки лікарів ветеринарної медицини: «Методичні рекомендації щодо виконання та оформлення курсової роботи з дисципліни «Паразитологія та інвазійні хвороби тварин» у формі академічної історії хвороби. Дає можливість оцінити знання і здібності майбутнього фахівця у вирішенні організаційних питань боротьби з інвазійними хворобами, допомагає виробити у студентів вміння правильно орієнтуватися в конкретних ситуаціях, об'єктивно оцінювати епізоотичне становище, проводити самостійно паразитологічне обстеження господарства, правильно вирішувати практичні завдання, які ґрунтуються на спеціальних знаннях, що сприяє закріпленню знань із паразитології та інвазійних хвороб. Обсяг курації складає 25 – 30 стор. Написання і введення в електронну базу «VetForce» чи «Google-платформи» даних клінічних протоколів під час роботи з тваринами і керівництвом викладача в період практичних занять, клінічної практики та чергувань у клініках.

Зміст ІНДЗ. Завершена робота в межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь і навичок, отриманих у процесі лекційних, семінарських, практичних занять, охоплює декілька модулів або зміст навчального курсу в цілому.

Структура ІНДЗ:

- вступ – тема, мета та завдання роботи та основні її положення;
- теоретичне обґрунтування – виклад базових теоретичних положень, законів, принципів, алгоритмів тощо, на основі яких виконується завдання;
- методи – вказуються і коротко характеризуються;
- основні результати роботи – подаються результати, схеми, малюнки, моделі, описи, систематизована реферативна інформація та її аналіз;
- висновки;
- список використаної літератури;

Види ІНДЗ:

- курація з теми за заданим планом.

Порядок подання та захист ІНДЗ:

1. Звіт про виконання ІНДЗ подається у вигляді історії хвороби стандартного зразка і внутрішнім наповненням із зазначенням усіх позицій змісту завдання (за об'ємом до 25 – 30 арк.) на сторінках формату А4.

2. ІНДЗ подається викладачу, який читає лекційний курс з даної дисципліни та приймає іспит, не пізніше ніж за 2 тижні до початку сесії.

3. Оцінка за ІНДЗ виставляється згідно графіку захисту, на основі попереднього ознайомлення викладача зі змістом.

4. Оцінка за ІНДЗ є обов'язковим компонентом залікової оцінки і враховується при виведенні підсумкової оцінки з навчального курсу.

Оцінка за виконання ІНДЗ є складовою частиною загальної оцінки. До балів за іспит обов'язково додаються бали, які отримані студентом за виконання ІНДЗ), від 5 до 10 балів:

- 10 балів – курація викона і захищена на відмінно
- 8 балів - курація викона і захищена на добре
- 6 балів - курація викона і захищена на задовільно

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Під час лекційного курсу застосовуються слайдові презентації у програмі Microsoft Office Power Point, роздатковий матеріал, дискусійне обговорення проблемних питань.

Практичні заняття проводяться у вигляді семінарів-практикумів з виконанням ситуаційних та розрахункових завдань – індивідуальних та в групах; лабораторних досліджень; конференцій; ділових та рольових ігор.

Освоєння знань і вмінь з дисципліни «Паразитології та інвазійних хвороб» передбачає клінічну практику у відповідності до її затвердженої програми з оформленням індивідуального щоденника-звіту та клінічних протоколів пацієнтів з обов'язковою їх реєстрацією в електронній базі «VetForce» чи «Google-платформі». У відповідності до переліку завдань клінічної підготовки, зазначених у заліковій книжці.

8. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Поточний контроль з предмету «Паразитологія та інвазійні хвороби» включає тематичне оцінювання та модульний контроль, залік та підсумкову оцінку у вигляді екзамену.

Залік не передбачає обов'язкової присутності студентів, за результатами поточного контролю (тематичне оцінювання та модульний контроль) та атестації практичних навичок у формі відміток про виконання завдань клінічної підготовки у «заліковій книжці з клінічної підготовки студента». Результати заліку оприлюднюються в журналі академічної групи до початку екзаменаційної сесії.

Тематичне оцінювання аудиторної та самостійної роботи студентів здійснюється на основі отриманих ними поточних оцінок за усні та письмові відповіді з предмету, самостійні, практичні та контрольні роботи.

Поточний контроль за виконанням ІНДЗ здійснюється відповідно до графіку виконання завдання.

Модульний контроль проводиться у формі усного, письмового чи комп'ютерного контролю.

Кількість отриманих балів з кожного виду навчальних робіт за різними формами поточного контролю виставляється студентам у журнал академічної групи та електронний журнал після кожного контрольного заходу.

Підсумкова оцінка проводиться у формі екзамену шляхом комп'ютерного тестування або за результатами усної відповіді здобувача на питання екзаменаційних білетів.

9. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінка за лекційне заняття виставляється за активність студента в дискусії, якість конспекту.

Оцінку на практичному занятті студент отримує за виконані розрахункові, лабораторні роботи, командні проекти, зроблені доповіді, презентації, реферати, есе, активність під час дискусій.

Під час модульного та підсумкового контролю засобами оцінювання результатів навчання з дисципліни є стандартизовані комп'ютерні тести.

10. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Поточний контроль успішності здобувачів вищої освіти здійснюється за чотирирівневою шкалою – «2», «3», «4», «5».

**Критерії оцінювання результатів навчання
за чотирирівневою шкалою**

Бали	Критерії оцінювання
«Відмінно»	Отримують за роботу, в якій повністю і правильно виконано завдання. Водночас здобувач вищої освіти має продемонструвати вміння аналізувати і оцінювати явища, факти і процеси, застосовувати наукові методи для аналізу конкретних ситуацій, робити самостійні висновки, на основі яких прогнозувати можливий розвиток подій і процесів, докладно обґрунтувати свої твердження та висновки.
«Добре»	Отримують за роботу, в якій повністю і правильно виконано 75 % завдань. Водночас здобувач вищої освіти виявляє навички аналізувати і оцінювати явища, факти і події, робити самостійні висновки, на основі яких прогнозувати можливий розвиток подій і процесів та докладно обґрунтувати свої твердження та висновки.
«Задовільно»	Отримують за роботу, в якій правильно виконано 60 % завдань. При цьому здобувач вищої освіти не виявив вміння аналізувати і оцінювати явища, факти та недостатньо обґрунтував твердження та висновки, недостатньо певно орієнтується у навчальному матеріалі.
«Незадовільно»	Отримують за роботу, в якій виконано менш як 60 % завдань. При цьому здобувач вищої освіти демонструє невміння аналізувати явища, факти, події, робити самостійні висновки та їх обґрунтувати, що свідчить про те, що студент не оволодів програмним матеріалом.

Підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою. Вона обчислюється як середнє арифметичне значення (САЗ) всіх отриманих студентом оцінок з наступним переведенням їх у бали за такою формулою:

$$БПК = \frac{САЗ \times \max ПК}{5},$$

де *БПК* – бали з поточного контролю; *САЗ* – середнє арифметичне значення усіх отриманих студентом оцінок (з точністю до 0,01); *max ПК* – максимально можлива кількість балів з поточного контролю.

Відсутність студента на занятті у формулі приймається як «0».

Критерії оцінювання за дворівневою шкалою

Під час проведення заліку навчальні досягнення студентів оцінюються за дворівневою шкалою: зараховано, незараховано.

Оцінка «зараховано» (60–100 балів) ставиться студентові, який виявив знання основного навчального матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання і майбутньої роботи за фахом, здатний виконувати завдання, передбаченні програмою, ознайомлений з основною рекомендованою літературою; під час виконання завдань допускається помилок, але демонструє спроможність їх усувати.

Оцінка «незараховано» (1–59 балів) ставиться студентові, який допускає принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не може продовжити навчання чи розпочати професійну діяльність без додаткових занять з відповідної дисципліни.

Шкала оцінювання успішності здобувачів вищої освіти

За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS	За національною шкалою	
		іспит	Залік
90–100	A	Відмінно	
82–89	B	Добре	
75–81	C		

64–74	D	Задовільно	Зараховано
60–63	E		
35–59	FX	Незадовільно (незараховано) з можливістю повторного складання	
1–34	F	Незадовільно (незараховано) з обов'язковим повторним вивченням	

Розподіл балів, що присвоюється студентам для екзамену

Назва категорії	Лекції		Практичні заняття		Самостійна робота		Модульний контроль		ІНДЗ	Екзамен	Загальний бал
По змістовним модулям	5	5	10	10	5	5	10	10	10	30	100
За весь курс	10		20		10		20		10	30	100

Розподіл балів, що присвоюється студентам для заліку

Назва категорії	Лекції		Практичні заняття		Самостійна робота		Модульний контроль		ІНДЗ	Загальний бал
По змістовним модулям	5	5	15	15	5	5	20	20	10	100
За весь курс	10		30		10		40		10	100

11. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ

Наочні засоби:

1. Слайдові презентації у програмі Microsoft Office Power Point;
2. Інформаційні стенди у навчальній аудиторії;
3. Нормативно-технічна документація.
4. мікропрепарати.
5. мікропрепарати.
6. Біологічні препарати (кров, фекалії).

Технічні засоби:

Прилади та засоби для введення різних профілактичних препаратів;
 Прилади та засоби для введення різних алергічних препаратів;
 Різні тест-системи для проведення лабораторних досліджень;
 Лабораторне устаткування;

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Антіпов А.А. Диференціювання паразитів тварин за їх морфологічними ознаками: методичні рекомендації / В.П. Гончаренко, Бахур Т.І. Біла Церква, 2019. – 84 с.
2. Галат В. Ф., Березовський А. В., Сорока Н. М., Прус М. П., Євстаф'єва В.О., Галат М. В. Паразитологія та інвазійні хвороби тварин. Підручник./ за ред. проф. Галат В. Ф.- Полтава: ТОВ НВП «Укрпромторгсервіс», 2014. – 338 с
3. Методичні вказівки "Лабораторна діагностика гельмінтозів тварин" Сорока Н., Прус М., Семенко О., Пашкевич І., Галат М., Слободян Р./ Компринт.-К.-2021,-5.5 д.а
4. Сорока Н.М., Овчарук Н.П., Пашкевич І.Ю. Шлунково-кишкові стронгілятози великої рогатої худоби. Монографія. К.: «ЦП «КОМПРИНТ», 2017. 178 с

5. Пономар С.І. Довідник з диференціювання збудників інвазійних хвороб тварин / С.І. Пономар, В.П. Гончаренко, Л.М. Соловійова; За ред. С.І. Пономаря. – Київ, 2010. – 327 с.
6. Пономар С.І. Довідник з лабораторних методів діагностики інвазійних хвороб тварин / С.І. Пономар, Л.П. Артеменко, О.П. Литвиненко та ін.; За ред. С.І. Пономаря. – Біла Церква, 2011. – 152 с.
7. Пономар С.І. Словник паразитологічних ветеринарних термінів українською, російською, англійською та латинською мовами / С.І. Пономар, С.Г. Боньковська, О.А. Боньковський; За ред. С.І. Пономаря. – Київ, 2010. – 160 с.
8. Паразитологія та інвазійні хвороби тварин: Практикум (для самостійної роботи) / [Ю.О. Приходько, С.І. Пономар, О.В. Нікіфорова та ін.]; За ред. Ю.О. Приходька, С.І. Пономаря. – Біла Церква, 2011. – 313 с.
9. Словник паразитологічних термінів у ветеринарній медицині / Сорока Н.М., Пономар С.І. – Київ, 2011. – 151 с.
10. Довідник з визначення гельмінтів тварин: Посібник / Н.М. Сорока, С.І. Пономар, О.Д. Небещук. – Київ, 2013. – 290 с.

Додаткова література

1. Прус М.П., Зворигіна В.Є., Семенко О.В. Монографія. Саркоцистоз тварин. – К.: ЦП «КОМПРИНТ», 2019. – 149 с
2. Прус М.П., Семенко О.В., Галат М.В. Монографія. Бабезіоз собак. – К.: ЦП «КОМПРИНТ», 2017. – 175 с
3. Рекомендації з діагностики саркоцистозу тварин /Прус М.П., Семенко О.В., Литвиненко О.П., Зворигіна В.Є. / ДНДІЛДВСЕ, Київ, 2016. - 18 с
4. Методичні вказівки "Лабораторна діагностика протозоозів тварин" Сорока Н., Прус М., Семенко О., Пашкевич І., Галат М., Слободян Р./ Компринт.-К.-2021,-3.5 д.а.
5. Навчальний посібник «Токсокароз собак і котів: навчальний посібник», Бахур Т.І., Антіпов А.А., Гончаренко В.П., Фещенко Д.В 2-є вид., переробл. і доповн. - Біла Церква, 2021. – 57 с.57
6. Навчальний посібник «Теніози-цистицеркози», Артеменко Л.П., Гончаренко В.П., Букалова Н.В., Литвиненко О.П., Антіпов А.А., Бахур Т.І. Біла Церква, 2021. – 72 с
7. Методичні рекомендації щодо виконання та оформлення курсової роботи з дисципліни „Паразитологія та інвазійні хвороби тварин” у формі академічної історії хвороби (Для підготовки студентів у аграрних вищих навчальних закладах III–IV рівнів акредитації з напрямку „ветеринарна медицина “освітньо-кваліфікаційного рівня „магістр “) Антіпов А.А., Гончаренко В.П., Бахур Т.І., Соловійова Л.М., Артеменко Л.П., Шаганенко В.С. Біла Церква, 2022. - С.24.
8. Дирофіляріоз: навчальний посібник Соловійова Л.М., Артеменко Л.П., Антіпов А.А., Бахур Т.І., Біла Церква, 2018 56 с.
9. Bowman Dwight D. Georgis’ parasitology for veterinarians. – 6 th ed. / Dwight D. Bowman; with a chapter on antiparasitic drugs by Randy Carl Lynn. – W.B.Saunders company. – 2005. – 430 p.
10. Gamble H.R. Trichinellosis. / Gamble H.R. // Office International des Epizooties. Manual of standards for diagnostic tests and vaccines. List A and B diseases of mammals, birds and bees. Fourth edition. – Paris, France, 2000. – P. 322 – 327.

Інформаційні ресурси

Журнали: 1) Ветеринар (www.droug.ru); 2) Journal of Veterinary Medical Education (<http://scholar.lib.vt.edu/journals/JVME/V21-1/tofs.html>); 3) Veterinary Pathology (<http://www.cvt.uiuc.edu/HomePages/JFZachary/VetPathol>), 4) Найпоширеніші інвазійні хвороби свійських тварин http://ir.znau.edu.ua/bitstream/123456789/2533/1/Invazijni%20hvoroby%20svijskyh%20tvaryn_2012.pdf та ін.